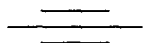

milyenek a gyermekeink, a mi felelőségünk is benne van. *Harangi László* korreferátumában a tanuló társadalom, az élethosszig tartó tanulás szükségleteit elemezte, a Delors-féle UNESCO-jelentést taglalta. *Borbélyné Török Mária* ismertette a Zala megyei tagozat ülésén elhangzottakat. Szólt a tudástőke felértékelődéséről, de ez nem mindenki számára érhető el ma. A természettudományok bizonyos prioritását elismerve szót emelt a test és a szellem egysége mellett is. A pedagógus szakmai műveltségének tartalmát taglalva, kiemelte a tantárgycsoportok fölé való felülemelkedést az egységes műveltségkép kialakítása érdekében. *Szentjóni Szabó Tibor* a kultúra keleti és nyugati összetevőinek arányosságát igényelte. A szakképzés területén is a munkakultúra fontosságát hangsúlyozta, valamint kitért a műveltség viselkedésformáló szerepére, ennek fontosságára.

Marx György akadémikus záró gondolataiban hangsúlyozta, hogy sem a világban, sem hazánkban nem közeledtek a problémák megoldásához. Még a tömegkommunikáció terén is csökkenő kulturális „érdeklődés” tapasztalható. Mindenütt, hazánkban is, társadalmi nyomás kellene, közvélemény az égető világproblémák megoldását sürgetve.

Köpeczi Béla akadémikus zárszavában az ezredforduló szellemi áramlataiban segített eligazodni: a diverzitás és globalizáció vitába állást foglalt ezek egysége mellett; a posztmodern emberképből hiányolta a társadalomban élő ember eszméjét; a társadalomban, az oktatásban érvényesülő pluralista viszonyok között is kiemelte az általános, a humanista eszmények, normák érvényesülését, melyért a család, a tömegtájékoztató és az iskola egyaránt felelős.

DR. HAJZER LAJOS
Pécs

Gárdonyi Tamás: Színe és visszája

– MINDENFÉLE ÚJSÁGCIKKEK –

Nemcsak a könyveknek, hanem az újságcikkeknek is megvan a maguk – néha tragikus – „sorsa”: néha végigolvassák, aztán – az írások fajsúlyától függően – gyorsan elfelejthetik még a szerzőjüket is, s ez igen kegyetlen dolog... Szerencsére akadnak kivételek is, mert a szerző és a cikk témája – a megírás módjával és a célzatával együtt – tartósabban megragadhatja az olvasót.

A napi sajtó elröppenő életünk, száguldó napjaink hú tükre, boldog és boldogtalan periódusaink lakásunkra érkező „naplója”, amit az előfizetők nevében gyakran a beavatott újságírók szakszerűen vezetnek. És néha jó „visszalapozni” időben, emlékezni azokra az eseményekre, történésekre, amelyeket a magyar társadalom az utóbbi évtizedekben – akarva-akaratlanul – átélt mind a szűkebb pátriában, mind az otthonunktól kissé távolabb.

Gárdonyi Tamás pécsi újságíró *Színe és visszája* (Mindenféle újságcikkek) című kötete mintegy 4 évtized jeles és apró eseményeit örökíti meg, idézi fel újra az idősebb olvasóban. Az ifjabb nemzedéknek pedig valós ismereteket nyújt például a „vasfüggönyön túlra tett” első utazásaink kálváriáiról, az ún. rendszerváltás előttről.

Az öt fejezetből álló cikkgyűjtemény (Eszmék és utak; Szerelmünk, a színház; Jártomban – keltemben; Életminták; Amikor a hóhért akasztják (Gárdonyi Tamás újságírói munkásságának is – többé-kevésbé – hú képe a győri Kisalföldtől a pécsi Dunántúlig). Új Dunántúli Naplóig.

A pedagógusi képzéssel is rendelkező szerző munkája azért is figyelemre méltó, mert jó néhány írása ma is felhasználható az iskolai oktatás különféle fokain. Mert Martyn Ferenc (1899–1979) élettörténetének epizódjai (Ajándék a városnak 23–27. lap) ma is érdeklődésre számíthatnak az egész országban éppúgy, mint Nemeskürty István pécsi diákévei (Befejezett múlt, 38–42.), avagy a szerző Bertha Bulcsuval készített interjúja (65–70.) stb.

A „Gárdonyból jött” pécsi újságíró nem titkolja, hogy „szerelme a színház”, amely – a színpadi élmények mellett – felejthetetlen találkozásokat is jelentett a számára a hazai és a külföldi színházi világ (művészek, rendezők és mások) kiemelkedő egyéniségeinek köszönhetően (Győry Emil, Péter Gizi, Harag György, Lengyel György, Georgij Tovsztonogov és sokan mások).

A szerző – jó újságíróhoz méltóan – „a kor pulzusán tartja a kezét”, ami tükröződik az írások gazdag tematikáján is: találkozás Alekszander Gerskovics ukrán műfordítóval és irodalmárral, aki számos magyar irodalmi művet fordított oroszra (121–123.); turistaút Berlinbe 1989 (!) novemberében (132–135.); hazatérés Nyugatról, amikor innen sokan még „kifelé” mentek (142–144.); 1994-es újvidéki látogatás a Pécsi Nemzeti Színházzal (149–152.); 1998-as riport a brckói „frontvárosból” (156–160.) stb.

Gárdonyi Tamás írásai korábban 7 hazai sajtóorgánumban jelentek meg (Kisalföld; Fejér Megyei Hírlap; Dunántúli Napló/Új Dunántúli Napló; Magyarország; Magyar Sajtó; Ország-Világ; Nagyvérde-mű), ami azt jelenti, hogy azok olvasói számára volt mondanivalója.

A mai Új Dunántúli Napló (Pécs) egyik felelős szerkesztője – sokak szerint az ÚDN „kultur-minde-nessé” –, aki ebben a kötetében az olvasóját a közvetlen, meghitt hangvételével is elbűvöli.

Megőrökít – a blöd érettségi találkozók világában – egy 15 éves „főiskolai találkozót” (177–181.), amely alkalmat ad neki arra, hogy emlékeztessen a 60-as évek pécsi diákélete néhány tipikus baklövésére: pl. az elhibázott „háromszakos – négyéves” általános iskolai tanárképzés embertelenségeire stb. Ám a korabeli – viszonylag nyugodt évek – tanárégyéniségeinek is emléket állít Gárdonyi Tamás (Gergely János; Vass Károly).

A kötet egyik legbájosabb írása – az itt-ott Móra stílusát idéző – *Levelek a gyermekkorból* című exkluzív mű (196–199.), amely egy városban élő értelmiségi gyerek (Gergő) és szülei „levelezését” idézi – egy kissé a Csók, anyu! c. filmben is bemutatott formában, ám annál sokkal meghatóbb, lírai háttérrel és őszinte emberséggel.

Hasonlóan megkapó őszinteséggel nyűgözi le az olvasót *A barátom bordó mellényben* (199–201.) című írás, amelyben Gárdonyi a jeles pécsi irodalomtudóst, Nagy Imrét (a kötet szerkesztőjét!) mutatja be egy interjú keretében.

Gárdonyi Tamás értékes könyve a Pécs – Baranyai Értelmiségi Klub gondozásában jelent meg 1999 végén.

Gárdonyi Tamás: Színe és visszája. Prezident Bt., Pécs, 1999. 222 lap.

DR. DOMONKOS JÁNOS
Fővárosi Iskolaszaktanár
Budapest

A boldogabb családokért

Az egyház segítőkész figyelemmel kíséri társadalmunk és a benne élő emberek életét. Azért szól a család és a házasság érdekében, mert védi és erősíti az emberi élet e fontos színterét.

Az új évezred küszöbén, a Szentcsalád vasárnapján (dec. 26.) a JUBILEUMI SZENTÉV alkalmából körlevelet intézett a Magyar Püspöki Kar katolikus híveihez és minden jóakaratú emberhez a házasságról és a családról Magyarországon, amely kis könyvecske alakjában jelent meg.

Ezer esztendeje Szent István a pogányságból keresztény hitre térítette a magyarságot, hogy biztosítsa a nemzet jövőjét. Korunk újpogányságból kell megtérnie az országnak, ha élni akar évezredünkben is.